

"זה לא פייר!"

על הצדק שבינינו לבין עצמנו

ויקי שול

משתדל, ועושה, ודואג ומשקיע.
רק שאף אחד לא מעריך את זה. לא מבינים אותו. לא מחזירים לו אהבה.
ואז הוא עלול להסתובב נרגן, כועס על העולם ובעיקר על עצמו, מלקה את עצמו, מיואש.
החיים לא צודקים, הוא יאמר, "אין צדק בעולם" ...
קרוב לוודאי שאת תחושת אי הצדק בעולם, פגש כבר בילדות. היה שם מישהו שמעשיו, תגובותיו ואולי היעדרותו הפיזית או הרגשית קוממה אותו כילד.
הוא חווה את העולם כנוהג כלפיו באי-צדק ולא מספק את צרכיו הבסיסיים.
הוא איבד את האמון בעולם ובעצמו וחיבר את ה"שיר" – אני דחוי, לא יוצלח, איש לא מקשיב, מבין או אוהב אותי... אין צדק בעולם!

לכל איש יש שיר... ולכל שיר יש הד, אישור מהעולם המספק לו אירועי חיים שיביאו אותו לשחר ולחווה טוב ושוב את אותו התסכול שיצר את השיר. את אותו אי-צדק.
ואם פיתחנו בינתיים גישה ודעה על עולם לא צודק – הנה, הנה, הנה הוכחה שלנו...
רואים? שוב זה קורה... אמרנו לכם... אין צדק בעולם! ...
העולם ימשיך לנהוג כלפינו באי-צדק... כי כך אנו בוחרים להתבונן בעולם...
כי ככה יש לנו לפחות רווח אחד חשוב ומשמעותי – עכשיו אנחנו צודקים!
ויש מי שאמר "אנו מעדיפים להיות צודקים מאשר להיות מאושרים"...

ואף מילה על פוליטיקה...

מנהל מפטר עובד בשל קיצוצים...
אדם כועס ומגדף את בן זוגו...
הורה פוגע בילד...
"זה לא פייר!" ... זה לא הוגן! ... זה ממש לא מוצדק!

מה מביא אותנו לראות מעשה של מישהו כלא מוצדק, בעוד שאילו אנו היינו עושים את אותו מעשה, ייתכן שהיינו רואים צדק רב במעשינו?

הייתכן שלנו, כמנהלים, אין אפשרות אחרת אלא לפטר עובדים, אך כשהמנהל מפטר אותנו, נכעס:
"זה לא מוצדק, לא אחרי כל מה שאנו עשינו בשביל הארגון!..."
האם יכול להיות שכשבן הזוג "מעלה לנו את הסעיף" ואנו מתפרצים מולו, נרגיש שזה היה מוצדק,
שזה "הגיע לו", אך כשהוא יתפרץ נזעק "זה לא הוגן, לא מכים מתחת לחגורה!..."
וילד? מה יכול להיות "מוצדק" בפגיעה בילד?
לא, זה ממש לא פייר, הרי אין מי שיגן עליו!...

הייתכן מצב שהורה, אוהב, תומך, מקבל ומבין, ירגיש שזה הילד ש"הוציא אותו מאיזון"?
האם זה חייב להיות במכות? האם מילים כואבות פחות?

מה מרגיש מפוטר? בן זוג נזוף?
מה מרגיש הורה מול הילד שלו, עצמו ובשרו, המסרב לשתף אתו פעולה?
דחוי, עלוב, לא יוצלח, חסר תועלת. לא מבינים אותו, לא מקשיבים לו, לא אוהבים אותו.
הייתכן שהוא כבר מכיר את התחושות הללו? הייתכן שזה "שיר" מוכר המלווה אותו שנים?
סביר שקרו לו לא מעט מקרים בחייו, בהם הרגיש דחוי, עלוב, לא יוצלח. זה נראה לו לא צודק.
למה הוא? למה זה צריך תמיד לקרות דווקא לו?
ודווקא מהמנהל שלו? מבן הזוג שלו?
מהילד שלו? זה שאת הנשמה הוא נותן בשבילו? זה מה שהוא מחזיר לו?
זה לא מגיע לו. זה לא מוצדק. זה לא צודק כלפי מי שכל כך